Praca domowa 6
Klasyfikator Bayesa oraz K-NN

Damian Jankowski s188597

29 maja 2023

1 Wstęp

Celem pracy domowej było zapoznanie się z klasyfikatorem Bayesa oraz klasyfikatorem K-NN. W dziedzinie uczenia maszynowego klasyfikatory Bayesa i K-NN (k najbliższych sąsiadów) są często wykorzystywane do rozwiązywania problemów klasyfikacji. Klasyfikator Bayesa jest probabilistycznym modelem, który wykorzystuje twierdzenie Bayesa do obliczenia prawdopodobieństwa przynależności obserwacji do danej klasy. Klasyfikator K-NN natomiast jest modelem, który przypisuje nową obserwację do klasy najczęściej występującej wśród jej k najbliższych sąsiadów.

1.1 Klasyfikator Bayesa

Klasyfikator Bayesa oparty jest na twierdzeniu Bayesa, które jest podstawą teorii prawdopodobieństwa. Zakłada się, że obserwacje są niezależne i pochodzą z pewnego rozkładu prawdopodobieństwa. Klasyfikator Bayesa wykorzystuje te informacje, aby obliczyć prawdopodobieństwo przynależności danej obserwacji do poszczególnych klas.

Załóżmy, że mamy zbiór danych uczących składający się z obserwacji d i odpowiadających im etykiet klas C. Klasyfikator Bayesa szacuje prawdopodobieństwo warunkowe $P(C_i|d)$, czyli prawdopodobieństwo przynależności i-tej klasy do obserwacji. Wykorzystuje przy tym twierdzenie Bayesa, które można zapisać jako:

$$P(C_i|d) = \frac{P(C_i)P(d|C_i)}{P(d)} \tag{1}$$

Po zamianie obserwacji d na wektor cech w otrzymujemy:

$$P(C_i|w_1, w_2, ..., w_n) = \frac{P(C_i)P(w_1, w_2, ..., w_n|C_i)}{P(w_1, w_2, ..., w_n)} \tag{2}$$

co można przedstawić w postaci:

$$P(C_i|w_1, w_2, ..., w_n) = \frac{P(C_i)\prod_{j=1}^{n} P(w_j|C_i)}{P(w_1, w_2, ..., w_n)} \tag{3}$$

gdzie:

- $P(C_i)$ - prawdopodobieństwo wystąpienia i-tej klasy, wyrażona jako stosunek liczby obserwacji ze znaną i-tą klasą do liczby wszystkich obserwacji należących do m klas: $P(C_i) = \frac{|C_i|}{\sum_{j=1}^{m} |C_j|}$
- $P(w_j|C_i)$ - prawdopodobieństwo wystąpienia j-tej cechy w i-tej klasie, wyrażona jako stosunek liczby obserwacji z i-tą klasą, w których występuje j-ta cecha, do liczby wszystkich obserwacji z i-tą klasą: $P(w_j|C_i) = \frac{|w_j, C_i|}{|C|}$

By uniknąć problemu z zerowymi prawdopodobieństwami, które mogą wystąpić, gdy na przykład w zbiorze uczącym nie ma obserwacji z daną cechą, stosuje się wygładzanie Laplace'a. Polega ono na wyznaczeniu stosunku liczby wystąpień danej cechy w danej klasie powiększonej o 1, do liczby wszystkich cech w danej klasie powiększonej o liczbę wszystkich cech w zbiorze uczącym.

$$P(w_j|C_i) = \frac{|w_j, C_i| + 1}{|w, C_i| + |v|} \tag{4}$$

Po wyznaczeniu prawdopodobieństw warunkowych $P(C_i|w_1, w_2, ..., w_n)$ dla każdej klasy C_i klasyfikator Bayesa przypisuje obserwację d do klasy C_i, dla której prawdopodobieństwo warunkowe jest największe (z zasady maksimum a posteriori).

$$C_{pred} = \arg\max_i P(C_i|w_1, w_2, ..., w_n) \tag{5}$$

1.2 Klasyfikator K-NN

Klasyfikator K-NN przypisuje nową obserwację do klasy najczęściej występującej wśród jej k najbliższych sąsiadów. W tym celu wykorzystuje metrykę odległości, która określa odległość między dwoma obserwacjami. Najczęściej stosowaną metryką jest metryka euklidesowa, która dla dwóch obserwacji d_1 i d_2 wyraża się wzorem:

$$d(d_1, d_2) = \sqrt{\sum_{i=1}^{n}(d_{1i} - d_{2i})^2} \tag{6}$$

gdzie:

- d_{1i} - i-ta cecha obserwacji d_1
- d_{2i} - i-ta cecha obserwacji d_2
- n - liczba cech

Klasyfikator K-NN wyznacza k najbliższych sąsiadów dla danej obserwacji i przypisuje jej klasę, która występuje najczęściej wśród tych sąsiadów.

2 Przykładowe obliczenia

2.1 Klasyfikator Bayesa

Przygotowałem przykładowe dane do obliczeń. Zadaniem jest klasyfikacja obserwacji d_6 do jednej z 3 klas C_1, C_2 lub C_3.

Klasyfikator Bayesa

$$P(C_i) = \frac{|C_i|}{\sum_{j=1}^{m} |C_j|} \qquad \prod_{i=1}^{n} P(w_i|C) = \prod_{i=1}^{n} \frac{|(w_i, C)| + 1}{|(w, C)| + |U|}$$

Klasa	w_1	w_2	w_3	w_4	w_5	
C_1	0	1	1	0	0	d_1
C_2	1	1	0	0	1	d_2
C_2	1	0	0	0	1	d_3
C_3	0	0	1	1	1	d_4
C_3	1	1	1	1	1	d_5

Klasa	w_1	w_2	w_3	w_4	w_5	
2.	0	1	0	1	0	d_6

Korzystając z twierdzenia Bayesa wyznaczamy najpierw prawdopodobieństwa:

- wystąpienia każdej klasy $P(C_i)$
- wystąpienia każdej cechy w każdej klasie $P(w_j|C_i)$

Następnie wyznaczamy prawdopodobieństwa warunkowe $P(C_i|d_6)$, i przypisujemy obserwację d_6 do klasy, dla której prawdopodobieństwo warunkowe jest największe.

W tym przypadku obserwacja d_6 zostanie przypisana do klasy C_3.

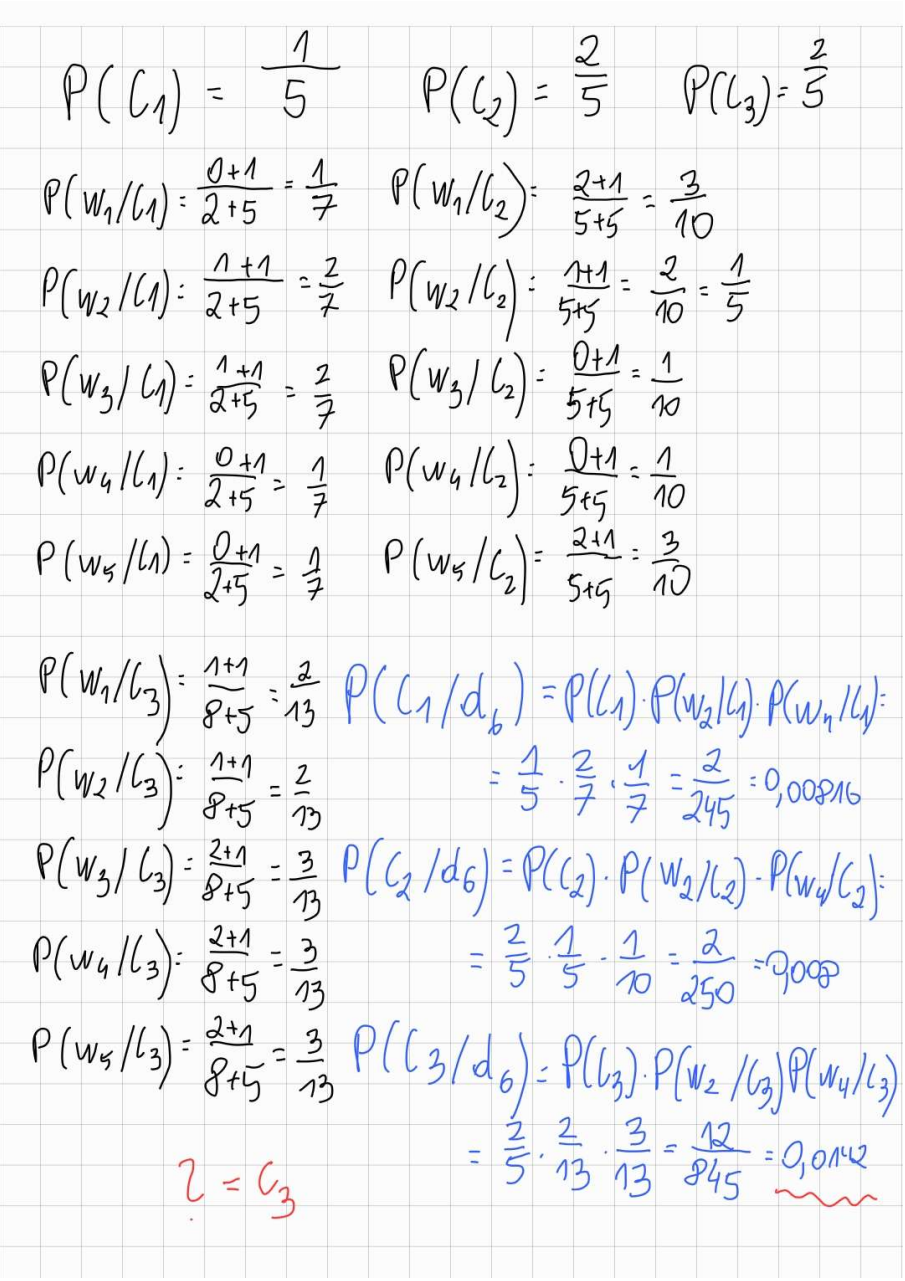

2.2 Klasyfikator K-NN

Wybrałem następujące punkty obserwacji:

- $d_1 = (1, 1)$ Klasa: C_1
- $d_2 = (-1, 2)$ Klasa: C_1
- $d_3 = (-2, -2)$ Klasa: C_2
- $d_4 = (2, -2)$ Klasa: C_2
- $d_5 = (\frac{1}{2}, -\frac{1}{2})$ Klasa: C_2

Zadaniem jest sklasyfikowanie obserwacji $d_6 = (-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$. Za metrykę odległości przyjąłem metrykę euklidesową oraz $K = 3$.

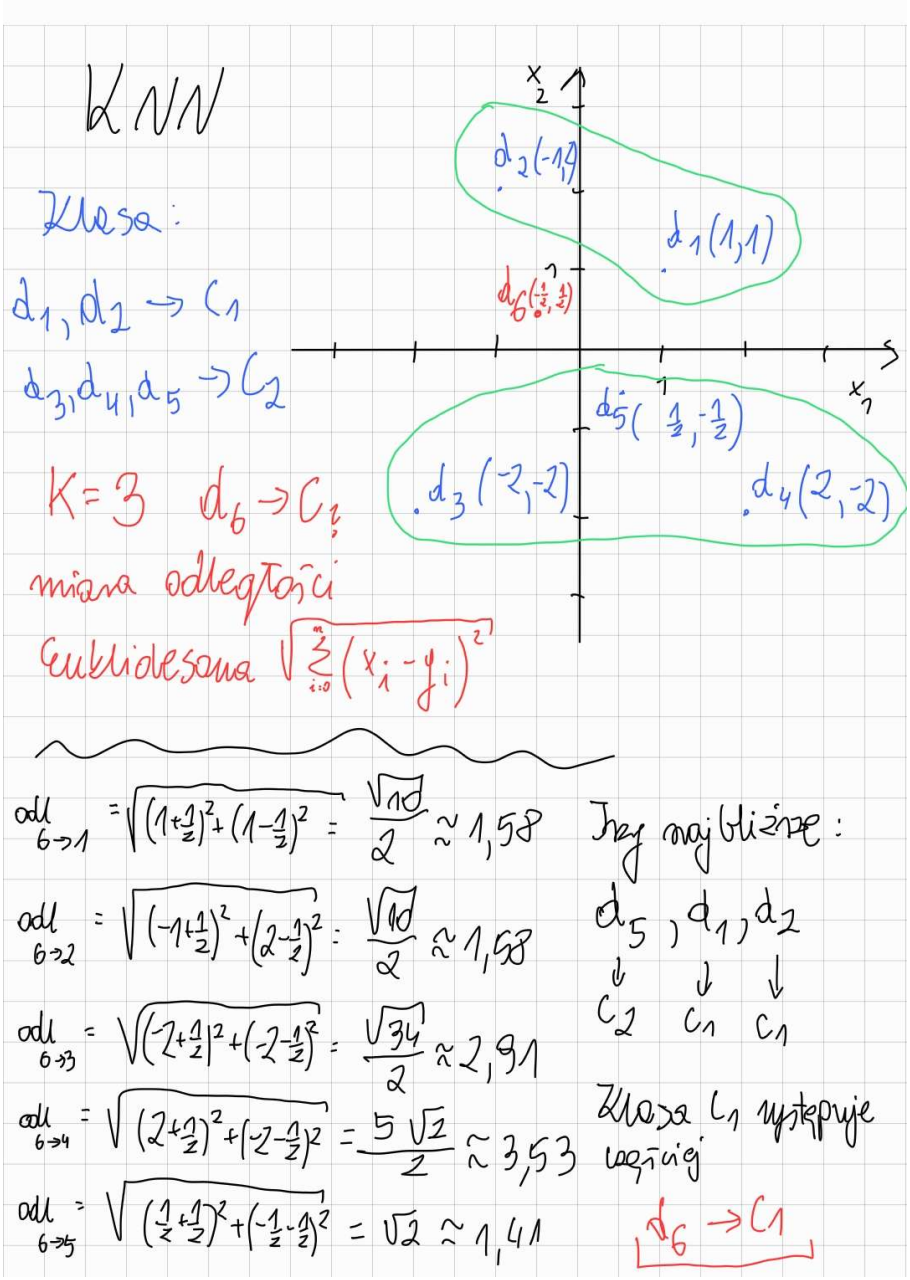

Według tego modelu obserwacja d_6 zostanie przypisana do klasy C_1.